

tärppi

3/2005

MYÖNTEISESTI AKTIIVINEN

>> Uusiosta tuli trendikästä s. 10

>> Poimi syksyn parhaat kerhot ja kurssit s. 14

>> TST:n ennenkokematon kulttuurikesä s. 16

TST:N JÄSENTOIMINTA 2005

TOIMINTA-ALUEET JA NIIDEN VETÄJÄT:

MATKAILU: Anne Tyni
TAPAHTUMAT: Satu Kaarmela
LIIKUNTA: Anitta Hurme
EDUNVALVONTA: Mauri Heino
KERHOT JA KURSSIT: vetäjä avoinna
KULTTUURI: Pirjo Lehtonen
MIDAS: Simo Wallin
ANNA DUUNI: johtoryhmä
UPPONALLE - RETKET: Ulla Syväkari

Hyvä jäsen, ajatus on toimia yhdistyksenä koko jäsenkunnan haluamalla tavalla. Ota yhteyttä edellä mainittuun vetäjään itseäsi kiinnostavassa toiminnassa ja kerro toiveitasi. Infosta saat yhteystietoja.

Turun Seudun Työttömät TST ry:n syyskokous

Torstaina 17.11.2005 klo 10. Sepänkatu 5 C-rappu.
Esillä sääntömääräiset asiat.

Hallitus

Ekowerstaan kutomon ja ompelimon
uusi työnjohtaja **Johanna Liukko** on aloittanut
työnsä maanantaina 15. elokuuta 2005.

Tärppi on sitoutumaton tiedotuslehti,
joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.
11 vsk.

Turun Seudun Työttömät TST ry
Sepänkatu 5 20700 Turku
puh. 02-2776 200
fax 02-2776 201
info@tstry.com
www.tstry.com
Vastaava päätoimittaja: Lasse Räsänen

Taitto: Minna Leka
Toimitus: Harri Laaksonen, Minna Leka,
Anne Tyni
Kannen kuva: Harri Laaksonen
"Saariston ja meren viljaa" -TST:n
pihatapahtuma 3. elokuuta 2005
Painopaikka: Typopress Oy

ISSN 1795 – 6404
Toimitus varaa oikeuden lyhentää
ja muokata lehdessä julkaistavia

kirjoituksia ja oikeuden siirtää hyväk-
sytyt kirjoituksen julkaisua sovitua
myöhempään lehden numeroon. Emme
palauta lehteen toimitettua aineistoa
ilman erillistä sopimusta. Kirjoitusten
mielipiteet edustavat kirjoittajien omaa,
ei yhdistyksen kantaa.

*Tämä versio on taitettu PageMakerilla (2005),
mutta muutettu PDF:ksi InDesignilla (2025).
Samalla uudelleen tavutettu. -JK*

Sisällys 3 / 2005

sivu

- 2 TST:n jäsenoiminta
- 3 Sisällys
- 4 Puheenjohtajan palsta
- 6 Senioritoiminta
- 7 Mielipiteet
- 8 Luomupiiriaktivismia
- 10 Uusiotuulia; Secco
- 11 Sosiaalinen yritys
- 12 Kesätapahtumat
- 14 Syksyn toimintaa
- 16 Kultturikesä
- 18 Lentävä Hollantilainen
- 19 Hikipinko blondi
- 20 Kokkinurkka: Täytekakku
- 22 Ekopajan elinkaari
- 24 Midas vaskaa
- 25 Rentoudu meloen
- 26 Toiminnanjohtajan palsta
- 27 Muutosturva tuli

CSR

Tärpin vinkki työhaastatteluun

Pirjo Lehtonen

Me, jotka olemme monet työhaastatteluvalmennukset läpikäyneet, tiedämme, että myös työnhakija saa – ja hänen kannattaakin – jotain kysyä. Mutta mitä sitä sitten kysyisi? Tässä Tärpin vinkki seuraavaan työhaastatteluun: Kysy mikä on ko. yrityksen (miksei yhdistyksenkin) CSR. Ellet heti saa vastausta, täsmennä: Mikä on ko. työpaikan Corporate Social Responsibility, siis yrityksen yhteiskuntavastuu? Toimiihan yritys avoimesti ja läpinäkyvästi, ihmisiä ja luontoa kunnioittaen? Onhan yritysjohto tietoinen, että globaalitaloudessa tämä on yksi merkittävä keskustelunaihe? Tarvittaessa voit jatkaa ja todeta olevasi samaa mieltä kuin ylikansallisten yritysten konsultti Wayne Visser: ”Elämän jakaminen työminän ja kotiminän välillä on epätyytyttävää. CSR voi olla työmotivaation lähde eikä ihmisen tarvitse vaihtaa arvojaan siirtyessään työroolistaan kotioloihin.” (Jos haluat lukea lisää aiheesta, voit aloittaa lukemalla Turun kaupparokkeakoulun tiedotuslehden Mercurius 2/2005)

sivulla 10. Secco -yrittksen vihreät piirilevyiskot viherkotiin.

sivulla 12. Me voittajat; liikunta- ja muut tapahtumat.

sivulla 16. Kultturikesä vei Seiliin - ei sentään arkun kanssa.

sivulla 20. Rohkeasti kokeillen kondiittoriksi.

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

SINIKKA HÄMÄLÄINEN

HAJANAISIA MIETTEITÄ LATTIATASOLTA

Huh hellettä – sitä odotettiin kiihkeästi ja nyt siitä on saatu nauttia runsain mitoin. Lämpöä on riittänyt kaikille tasapuolisesti: lapsille, nuorille, työ- ja eläkeikäisille ja jopa työttömillekin. Tämä viikkoja kestänyt hellekausi on ollut mannaa auringonpalvojille ja rantamökkien asukkaille. On ollut mahdollisuus viettää aurinkoloma myös Suomessa. Vähävarainenkin on voinut kerätä varastoon D-vitamiinia syksyn ja talven varalle. On syytä myös muistaa, että joukossamme on sairaita tai muuten heikkokuntoisia ihmisiä, joihin kuumuus vaikuttaa hyvinkin haitallisesti.

Lomakausi on meneillään myös TST ry:n toiminnassa, mutta osa tärkeitä toimintoja ylläpidetään kaiken aikaa. Sepänkadun ruokala on houkutelut asiakkaita yllättävän runsaasti ja monet sivuruokaloiden asiakkaat ovat löytäneet tiensä toimintakeskukselle. Monenlaista ulkoliikuntaa on ollut myös tarjolla. Kuluva kesä on ollut suotuisa veneretkien tekoon ja niitä on järjestetty paljon erilaisten teemojen pohjalta. Elo–syyskuussa ovat ajankohtaisia marja- ja sieniretket. Ilmoitustauluilta ja infosta saat tarkempaa tietoa edellä mainituista kuten muustakin jäsenoiminnasta. Nyt on oikea aika kerätä voimia ja latautua syksyn pimeyttä ja talvea varten.

AKTIIVISENA SYKSYLLÄ

Elokuulla palasimme normaaliin viikkorytmiin. Nyt on aika suunnitella ja käynnistää syksyn jäsenoimintaa. Jokaisen mielipide ja osallistuminen on tärkeää, että kerhot ja kurssit sekä matkat ja kulttuuririennot vastaisivat sisällöltään jäsenistön toiveita. Joukostamme löytyy monen alan tietäjiä ja taitajia, joilla on valmiuksia opastaa ja ohjata toisia. Nyt vain rohkeasti esiin näyttämään ja kokeilemaan omaa osaamistaan tutussa ympäristössä!

Ethän ole unohtanut keväällä jäsenpostissa saamaasi vaaleankeltaista TST ry:n Hankeaktiivointikoulutusohjelmaa ja opintokirjaa. Kohta alkavat syksyn kurssit, joista monet antavat valmiuksia yhdistystoimintaa varten. Erityismaininnan ansaitsee projektikoulutus, jonka ansiosta monet hankkeet ovat saaneet alkunsa ja tuottaneet vuosien mittaan jopa satoja työpaikkoja ja muutenkin edistäneet ja tuoneet positiivisesti julkisuuteen yhdistyksen toimintaa. Nyt olisi aika saada käyntiin

kauan keskustelun alla ollut senioritoiminta. Kannattaa tutustua ja hakeutua koulutukseen, joka kaiken lisäksi on lähes ilmaista. MYÖNTEISEEN HENKEEN

Sanotaan, että jäsenet luovat yhdistyksen hengen ja imagon. On syytä pohtia, olenko itse ollut vaikuttamassa, miten ja mihin suuntaan. Mitä olen antanut yhdistykselle ja jäsenille, lähimmäisilleni tai kohtalotovereilleni? Ehkä olen sitä mieltä, ettei minulla ole mitään annettavaa. Tarkemmin ajatellen täällähän on jo kaikkea kivaa, mutta voisihan ne järjestää jotain vaihtelua. Jos ajatukseni alkavat pyöriä tätä rataa, on korkea aika havahduttaa. Päässä saattaa pyöriä kimppu mielipiteitä, ehdotuksia ja ideoita. Tuo ne rohkeasti julki, ideoista hulluimmatkin. Juuri niistä yhdessä pohtiessa saattaa muodostua mielenkiintoinen uusi harrastus tai jopa työ itselle, ehkä muillekin. Yhdistyksen historiassa on siitä todenperäistä näyttöä.

Pian keltaiset lehdet peittävät maan, tuuli puhalttaa ja sateet tulevat. Olemme närkästyneitä, että nytkö se taas on ohi ja alkaa tämä harmaus, mutta niin käy tänä vuonna kuten aina ennenkin. Kuitenkaan emme voi jämähtää paikallamme odottamaan uutta kesää, vaan meillä TST:n jäsenenä on paljon ajateltavaa ja tehtävää. Mielestäni erittäin tärkeää olisi jäsenten valmistautua syksyn vaalikokoukseen, joka pidetään marraskuun 17. päivä. Onhan siihen vielä aikaa, mutta se menee pian. Ei ole yhdentekevää, ketä valitsemme hoitamaan yhteisiä asioita. Joukostamme löytyy varmasti monia luotettavia, talousasioita ymmärtäviä ja yhdistyksen toimintaa tuntevia henkilöitä ehdokkaaksi hallitukseen. Hyvä ehdokasasettelu on onnistuneiden valintojen perusta ja pohja yhdistyksen vaakalle toiminnalle.

Aurinkoisia syyskesän päiviä ja runsaita marja- ja sienisaaliita!

TSL Turun Opintojärjestö ry

YRTIT JA MAUSTEET -kurssi

3.10.-23.11. ma ja ke klo 17.00-20.00

60,-/50 tuntia

Yrtit ja mausteet ravinnoksi, terveydeksi ja muihin käyttötapoihin

TÄKY -kurssit

- ATK:n alkeet vasta-alkajille ja taidot ruostuttaneille
- 20.9.-20.10. ti ja to klo 13.00-16.00
- 20.9.-20.10. ti ja to klo 17.00-20.00
- 35,-/30 tuntia

Ilmoittautumiset: 235 0312 tai tsl.turku@postikaista.net

Sähköelektroniikkalaitteiden

**ILMAINEN
VASTAANOTTO**

Täysin ehjät ja toimivat

Turun Ekotori

Kirkkotie 10, ma-pe 9-18, la 10-14

ja Nuppulantie 30, ma-pe 11-17

(Myös tavaran myynti jatkuu molemmissa toimipisteissä)

Ehjät sekä vialliset

Turun Ekopaja

Amiraalistonkatu 8, ma-pe 8-16

Kuljetuspalvelu (02) 277 6300

EKOWERSTAS

Avaamme 7.9. Ekowerstaan uuden myymälän Sepänkadulla.

Tervetuloa tutustumaan tiloihimme ja toimintaamme!

Tutustu myös Huonekaluwerstaan valikoimiin myymälässämme Nuppulanttiellä.

EKOWERSTAS

Sepänkatu 5

TST:N SENIORITOIMINTA

Teksti: Harri Laaksonen, kuva: Anne Tyni

*Suuret ikäluokat ovat jäämässä eläkkeelle, ja heissä on pitkäaikaistyöttömiä. Muissakin työttömien yhdistyksissä kuin TST ry:ssä on asia havaittu; laman alkamisesta on kohta viisitoista vuotta, ja jäsenistöstä kolmannes on yli 60-vuotiaita. Kun pitkäaikaistyöttömistä muuntautuu eläkeläisiä, ongelmaksi muodostuu se, että **eläkeläiseksi siirtyminen on tapahtumana toisenlainen kuin ns. normaali eläkkeelle jääminen.***

Pitkään työttöminä olleiden takana on pitkä toimeettomuusputki, johon usein liittyy sosiaalisten verkostojen ja myös fyysisen kunnan asteittainen rapistuminen. Työttömyyden pitkittyessä työttömän kokemus ulkopuolisuudesta ja syrjäytymisestä vain vahvistuu. Työttömien senioritoiminta voi olla osaltaan estämässä tätä, ja normalisoimassa tilannetta.

PIENRYHMÄT

Kaavailtua TST:n senioritoimintaa ollaan toteuttamassa vapaaehtoisuustyönä ja vertaisapuna. Ajatuksena on ohjata uudelleen toimintaan TST ry:n senioreiden lisäksi kaikenikäisiä työttömiä; tavoitteena on etenkin omatoimisuuden ja omien asioiden hoitamiskyvyn säilyttäminen. Tämän vuoden syksyllä aloitettavassa toiminnassa on tarkoitus muodostaa jäsenistä pienryhmiä, jotka perehtyvät oman vastuualueensa ongelmiin ja mahdollisuuksiin.

Ryhmien aihealueita tulevat olemaan: 1) kaveriapu ja hyvä mieli (ystävärinkien organisointi), 2) tietotaidot (tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen valmennus), 3) fyysinen kunto (toimintakyvyn ylläpito), 4) ravitsemus ja terveydenhoito (ruokatottumusten tervehdyttäminen) ja 5) henkinen vireys (älyllisen vireyden ylläpito ja ajassa eläminen). Myös muita pienryhmäteemoja on mahdollista toteuttaa.

Olellaista toiminnassa on, että ryhmät kokoontuvat säännöllisesti. Toimintaan sitoutuneen on tietenkin myös saatava hyötyä osallistumi-

sestaan. Tarkoituksena on tarjota osallistujalle - mukavan seuran lisäksi - terveyden seuranta, kuntokartoitus ja kunto-ohjelma sekä ohjelman valvonta, kuten myös ravitsemusneuvonta seurannalla. Ryhmän jäsenet tekevät leirikoulumatkoja ja osallistuvat yhteisseminaareihin. He myös päivittävät tietotaitonsa nyky yhteiskunnan edellyttämälle tasolle.

PYSYVÄÄ TOIMINTAA

Senioritoiminnasta on suunniteltu pysyvää toimintamuotoa TST:n yhteyteen. Toiminta ryhmien puitteissa sellaisenaan jatkuisi ainakin muutamana vuodelle, jotta ryhmien soveltuvuus ja niiden kokemukset kyettäisiin kartoittamaan. Ryhmillä onkin tässä mielessä tärkeä raportointi- ja arviointitehtävä toiminnan seurannassa. On todennäköistä, että tuloksia on mahdollista hyödyntää koko Suomen mittakaavassa ikääntyvien pitkäaikaistyöttömien ongelmien helppottamiseksi.

Senioritoiminnan etene- misestä ja organisoinnista tullaan tiedottamaan jäsenistöä; ilman heidän panostaan toimintaa ei voida aloittaa, ja jatkonkin varmistaminen edellyttää osallistujilta tavanomaista pitkäjänteisempää kiinnostusta ja – myönteistä aktiivisuutta; senioreiden ryhmätoiminta on vapaaehtoisuustoimintaa, ja tällä kertaa myös tavoitteellista.

Lisätietoja saa kouluttaja Tuula Nevalaiselta (Tuula).

Krooninen työttömyys

Pitkäaikaistyöttömäksi katsotaan työnhakija, joka on ollut yhtäjaksoisesti työttömänä vähintään 12 kuukautta. Toukokuun 2005 lopussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli Suomessa 72 000; yli kaksi vuotta yhtäjaksoisesti työttömänä olleita näistä oli 31 000. Turun seudulla pitkäaikaistyöttömien pääsy takaisin työmarkkinoille on edelleen yhtä ongelmallista. Yli vuoden työttömänä olleiden lukumäärä kasvoi toukokuussa Varsinais-Suomessa kuudella prosentilla, eli 5 500 henkilöön. Valtaosa pitkään työttöminä olleista päätyy työvoimapolitiiseen toimenpidesijoitukseen tai siirtyy työvoiman ulkopuolelle. Vain kymmenesosa siirtyy avoimille työmarkkinoille. Osaksi syynä on se, että pitkäaikaistyöttömyys koskettaa erityisesti ikääntyneitä henkilöitä, sillä lähes 60 % pitkäaikaistyöttömistä on yli 50-vuotiaita. (Tiedot: Työministeriö, TE-keskus)

KIRVEELLÄ TÖITÄ

Ohje kirjoittajille: Otsikosta poiketen mielipidepalstan pääsiallisena työvälineenä käytetään kynää.

Hyvinvoinnin jälkimaku

Viime Tärpissä kirjoiteltiin hyvinvoinnista ja tietysti myöskin pahoinvoinnista. On selvää, kun jokin työpaikka ilmoittaa aloittavansa YT-neuvottelut. Kirjainyhdistelmä YT tarkoittaa "yhteistyössä mietitään" montako ihmistä joutuu lopettamaan työnsä. Esimerkiksi viime vuonna 2004 täällä Turussa laivan moottoreita valmistava firma lopetti kannattavan yrityksen. No nyt sitten entisen Huhtamäki -yhtymän Hellaksen makeistuohtanto loppuu. Nykyiseltä nimeltään Leaf lopettaa Turun tehtaansa ensi vuonna 2006. Syynä on se, että työn teettäminen Suomessa tulee kalliiksi! Miten sitten lieneekin - joka tapauksessa pahoinvointi on vain lisääntymässä niitten ihmisten kohdalla, joita irtisanomiset koskevat! Nyt pelataan firmojen omistajien ehdoilla. Ei siinä auta valtiovalta eikä SAK! - Erkki j -

Parahin lähettäjä,

Yllätyin, kun pullopostiviestissäsi pyydät ja odotat "vastausta".

Minä käsitin, että Sinun kirjeesi olisi vastaus minun "toukokuussa"...

Anna Duunilta toukokuussa heittäväni pullopostiviestiin.

Jouduin koodaamaan veden haalistaman paperin uudelleen, jotta pyytyin ymmärtämään, mihin pyydät vastausta.

Hurmaavaa kuitenkin, ettei Sinun viestisi ole merihädästä, vaan kerrot suuren, myönteisen "virtauksen" voimasta.

Anna anteksi, tämä hölynpöly, jos jatkan tätä rataa, Sinun kirjeesi jää kokonaan vaille vastausta. Virta vie siis "seniorihankkeeseen".

Ruttuvaarikin jo kyseli: Minne mummi menee?

Mummi ei enää vastaa: En tiedä.

Onni on selvästi kääntynyt. Vireysvirtaukset odottavat. Virrata voi, vaikka vatsa kivittää. Villit värit, vireys ja vetreys, voi! Värväydytään kaikki virtaamaan.

p.s. Muista käyttää tukisukkahousuja, Kyllä, kyllä tiedän, että ne ovat epä mukavat levottomissa jaloissa.

p.s.s. Virtaillaan taas eräälle ja uudelleen lähelle.

Parahin terveisin Ruttumummosi

Positiivisuutta lisää kiitos!

Aloitin "uuden elämän" TST:n parissa viime syksynä. Tullessani en tiennyt mitä odottaa tai vaatia. Olin ollut pitkään työttömänä ja koulutustani vastaavia töitä ei tuntunut löytyvän. Elämä tuntui silloin tarkoituksettomalta; työhän on se arvo, jolla ihmistä mitataan tässä maailmassa. Tätä kirjoitettaessa juhannus on jo lähes nupullaan. Aikaa on kulunut siis varmaan yli 10 kk tulostani TST:n maailmaan ja minä olen muuttunut tai muuttumassa parempaan suuntaan. Ajan mittaan yhä uudelleen ja uudelleen ihmettelen, missä nuoremmat työttömät "luuraavat", sillä täällä olisi heillekin työskarkaa mm. kerhotoiminnassa. Syynä voi olla ehkä se, että viesti TST:n olemassaolosta ei ole löytänyt heitä - vielä. Uusia luovia ajatuksia kuitenkin tarvittaisiin vanhoja täydentämään. Ajattelu ja muukin tekeminen on lääke, joka lievittää masennusta ja jättää arjen murheet taka-alalle, ainakin pieneksi toviksi; kotiin ei pidä jäädä. Leipää tämä toiminta ei levennä, mutta auttaa joskus löytämään sen "lähteelle". Useasti samassa elämäntilanteessa olevissa ihmisissä piilee mahtavia voimia, ajatuksia, ideoita, osaamista, jne., jotka yhdessä synnyttävät positiivisuuden, toivon paremmasta tulevaisuudesta. TST:ssä piilee näitä voimia, olen täysin vakuuttunut siitä. Katkeroituminen, toivottomuus ja kateus eivät kauaksi kannan eivätkä edistä em. "lähteen" eli työn löytämistä. Positiivisuutta, uusia ideoita ja uusia tekijöitä siis tarvitaan. Nuorien työttömien on aika löytää TST ja sen monipuoliset toimintamahdollisuudet. Se vaatii teiltä nuorilta kuitenkin rohkeutta, uskallusta ja kovasti töitä. Tarttukaa siis tilaisuuteen nyt ja tulkaa TST:n maailmaan. Tällaisia ajatuksia olen kokenut lyhyessä ajassa täällä TST:ssä ja koen koko ajan lisää... huomennakin.

Kulutusvalinta on myönteistä vaikuttamista

ELÄMÄNTAPA-AKTIVISMIA LUOMUPIIRIN TAPAAN

Teksti ja kuvat Minna Lehto. Rehellinen lähtökohta luomuruoka-piirin perustamiselle on lähimpänä omaa vatsaa - ja kukkaraa, olivatpa syyt luomun suosimiseen mitkä tahansa.

Tavallisimmin luomupiiristä tilataan tuotteita kerran kuukaudessa. Tilaus on auki noin viikon kerrallaan. Tilajien tai jäsenten ei tarvitse tilata säännöllisesti kunhan tilaajia on kullakin tilauskerralla riittävästi, noin viitisentoista joka kerta. Pienimmät tuotteiden eräkoot vaihtelevat 20 g:sta kahteen kiloon riippuen tuotteesta – mausteista perunaan. Noin viikon päästä tilauksesta on jakopäivä, jolloin tuottajat ensin tuovat tuotteet jakopaikalle ja jakovapaaehtoiset jakavat tuotteet tilaajille.

HALVASTA RUOASTA ON JOKU MAKSANUT KALLIISTI

Luomupiirissä kuluttaja tutustuu viljelijään. Pikkuhiljaa syntyy oivallus; halvan ruoan vaatimus on kohtuuton työn määrää ajatellen ja sitäpaitsi eettisestikin kestämaton. Meille tuotu halpa ruoka on kenties kustannettu kehitysmaan pienviljelijän elinoloilla tai ympäristön kannalta kestävämmällä tehoviljelyllä jossakin länsimaassa. Joka tapauksessa ravinto on kuljetettu kaukaa ja aiheuttanut matkallaan liikennepäästöjä. Miten sellainen ruoka voisi olla edullisempaa kuin lähellä tuotettu luonnonmukainen ravinto?

Luonnonmukaisesti tuotettu ruoka ostetaan ruokapiirissä suoraan lähiseudun viljelijältä. Tällä tavalla tuottajan ja kulut-

tajan välille syntyy kiinteä vuorovaikutus, jota leimaa luottamus ja yhteistyö. Samalla ruoka tuodaan kuluttajan pöytään mahdollisimman pienillä päästöillä. Ruoka tulee pöytäamme myös tuoreena, sillä se tulee suoraan viljelijän kylmävarastosta, eikä joudu seisomaan kaupan hyllyssä tai tiskillä liian valoisassa ja lämpimässä.

BIOLOGISESTI JA SOSIAALISESTI MONIMUOTOINEN MAASEUTU

Pienviljelijöille luomupiiri on suora kanava, joka takaa varman ja säännöllisen kuukausitulon hyvin vähäisellä omalla markkinointipanoksella. Luomupiiri pitää osaltaan maaseutua elävänä, sillä se antaa mahdollisuuden luomulle tyypilliseen monilajiseen viljelyyn niillekin 4-15 hehtaarin tiloille, joita muuten ei otettaisi yhteistyöhön vähittäismyyntiketjujen kanssa.

Piiri saa tuottajalta väliaikatietoja. Pikkuhiljaa kaupunkilainenkin oppii, että esimerkiksi runsaat syysateet voivat tuhota porkkana- ja perunasadon ja hirvet voivat syödä kaalin. Leuto syksy voi vaarantaa seuraavan vuoden ruissadon. Sato ei kuitenkaan aina epäonnistu kaikilla. Jotkut piirien tuottajista välittävät oman tavaran loppuessa vihanneksia muilta viljelijöiltä. Piiri voi myös itse tehdä tunnusteluja syksyisillä luomumessuilla tai toritapahtumissa. Ei siis ole vaarallista vaikka, joku tuote onnistuu huonommin, kun toinen laji menestyy paremmin.

RUOKAPIIRI JA ELÄMÄN LAATU

Tarkemmin ajatellen luomupiiritoiminnalle löytyy siis ainoastaan hyviä syitä. Itselleni liittyminen Turun yliopiston luomupiiriin jopa paransi elämänlaatua. Ruoan hankinnasta tuli harkitumpaa ja tietoisempaa. Oman kulutuksen osaa arvioida nyt paremmin kuu-kausitasolla ja hukkaan ei mene enää juuri mitään. Kun ruoka valmistetaan raaka-aineista asti, paranee ruoanlaittotaito ja myös ravinnon laatu. Ruoan jako on myös mukava sosiaalinen tapahtuma – aivan toista kuin marketissa jonottaminen. Onpa niitäkin jotka mainitsevat tämän tärkeimmäksi syyksi tilata luomupiiristä.

Luomupiirin perustaminen ja siihen liittyminen vaatii suurempaa sitoutumista, kuin supermarketissa asiointi. Niinpä pelisäännöt kannattaa selvittää heti alussa, jottei kenenkään taakka kasva ylivoimaiseksi ja jotta piirille voisi toivottaa kasvua ja pitkää ikää. Kasvun rajat ovat luomupiirilläkin, eikä toiminnan voimakas keskittyminen ole liikenteellisesti järkevää. Mielekkäämpää olisi perustaa keskikokoisia luomupiirejä eri asuinalueille ja tehdä yhteistyötä tuottajien kanssa ja luomupiirien välillä.

TST:lle oma luomupiiri!

TST:n pihatapahtumassa "Saariston ja meren viljaa" kysyttiin kiinnostusta luomuruokapiiritoimintaa kohtaan. Aktiivisia toimijoita ilmoittautui mukavasti, mutta kyselyä jatketaan ilmoitustaululla yhä. Vastauslomakkeet voi jättää palaute-laatikoon.

Tälläkin pohjalla luomupiiri voidaan perustaa mikäli se toimii joka kuun kolmas keskiviikko, jolloin viljelijät muutenkin tulevat Turkuun. Torstaihuone on alustavasti varattu **21. 9., 19. 10., 16. 11. ja 14. 12. klo 12-15.30.** Luomupiiri aloittaa syyskuussa mikäli vetäjiä saadaan.

Uutta voimaa – retriitti työttömille

Rymättylän Tammilehdossa

tiistai 25. – torstai 27. 10.

Tiedustelut: Pirjo Lehtonen
040 - 817 8238

Se tulee taas - *Alfa!*

Kuka on Jeesus? Mitä Pyhä Henki tekee? Vieläkö Jumala parantaa?

Alfa – kurssi on kristinuskon perusteisiin mielenkiintoisella tavalla pureutuva kurssi, jossa uskon ja elämän suuria kysymyksiä lähestytään avoimesti pienryhmissä keskustellen.

Kurssi on tarkoitettu juuri **sinulle**, joka haluat esittää kysymyksiä ja kyseenalaistaa. Epäilykin on sallittua. Kurssin ideana on pohtia elämän tärkeimpiä kysymyksiä yhdessä ateriayhteyden, musiikin ja kiinnostavan alustuksen merkeissä. Kokoon-tumiskertoja on 10 ja kurssi on osallistujille maksuton.

Pelastusarmeijan Turun osastossa (Hämeenkatu 18) alkaa uusi **Alfa**-kurssi **Su 2.10.2005 klo 17.30.** Toivomme nyt näkevämme myös **sinut** kurssillamme. Ilmoittaudu **19.9. mennessä** kurssille puhelimitse tai sähköpostitse.

puh. 2313955/pelastusarmeija.turku@co.inet.fi

Olet lämpimästi tervetullut keskustelemaan, kyselymään ja löytämään vastauksia!!!

Pelastusarmeijan Alfa- tiimi

maksettu ilmoitus

UUSIOTUULIA KESKISUOMESTA

teksti ja kuvat: Harri Laaksonen

Jämsän, Jämsänkosken ja Kuhmoisten alueella Avitus-säätiön työnetsijät auttavat vaikeasti työllistyviä työttömiä löytämään itselleen soveliaista työtä. Petäjävedellä paikallinen yritys taikoo käytetystä materiaalista uusiotavaraa, joka todistaa mielikuvituksen rajojen venyvyyttä.

AVITUS AVITTA

Työnetsijä Aulis Hietanen kertoo, että Avitus aloitti toimintansa alun perin yhdistyksenä, joka muutettiin vasta myöhemmin säätiöksi. Nykyään se tarjoaa työttömille elämäntilanteen kartoitusta, ryhmätoimintaa, kuntoutusta, koulutusta sekä työharjoittelua. ”Työttömien massoille ei voi mitään, mutta yksityistä ihmistä voi aina jollain tavalla auttaa”, toteaa Avituksessa pitkään työskennellyt Hietanen. Opetusministeriön rahoittamassa projektissa yritetään tavoittaa vaikeuksissa olevia nuoria ja opastaa heitä elämäntilanteen hallintaan, harrastuksiin ja työpajatoimintaan. ESR-rahoituksen turvin Avitus yrittää edistää vaikeasti työllistyviä aikuisia. Säätiön rahoitus tulee suurelta osin kunnilta ostopalveluiden kautta, joten kuntien vaihtuva rahatilanne määrittelee myös toiminnan laajuutta. Vakituksia Avitus-toimipisteitä on useita: lähellä Jämsän keskustaa sijaitsevat pakkaamo, tekstiiliosasto, verstaas ja myymälä. Puusta ja metallista työstettyjä tarve- ja koriste-esineitä on tarjolla myymälään poikkeavalle runsaasti. Tuotteiden kohdentamisesta muuallekin kuin yksityiselle kuluttajalle todistaa Avitus-säätiön paja, joka on myös yksityisen kiuastehtaan alihankkija. Suunnistulampot ja kylmäsavustuslaitokset ovat kuuluneet tuotannon piiriin, osin uusiotuotantona. ”Kekseliäät

työttömät keksivät vaikka mitä”, kertoo Aulis Hietanen ja esittelee taitavasti tehtyjä tuotteita. Avitus on kyennyt vuosien mittaan antamaan toimintaansa tulleille asiakkaille tarpeellisia eväitä selviytymiseen: 236 työllistetystä 150 on nyt eläkkeellä tai vakituksessa työssä, mitä voidaan pitää hyvänä saavutuksena.

KUMISTA ASIAA

Petäjävedellä toimiva Secco Finland Oy on myös keksimisen eturintamassa. Yrityksen tiloissa on esillä vanhasta muunneltua uusiotavaraa, usein yksinkertaista, mutta toimivaa,

RUB-A-DUB - Trendikkäitä käsilaukkuja traktorin sisäkumista

SOSIAALINEN YRITYS ON KYLLIN HYVÄ YRITYS

teksti: Jukka Silvola

Suuri ongelma tämän ajan markkinataloudessa on todellisen yhteiskuntavastuun puute ja taloudellisten tavoitteiden ylikorostuminen. Erilaisilla kannustinjärjestelmillä ja optio-ohjelmilla on sokaistu yritysjohto palvelemaan vain kasvottomien pääomamarkkinoiden loputtomia tuottovaatimuksia ja tavoittelemaan henkilökohtaista rikastumista. Tällä perusteella tehdyt kannattavan tuotannon siirtämiset halvemmän kustannustason maihin osoittavat yhteiskunnallista piittaamattomuutta mitä suuremmissa määrin. Tämän kaltaiset toimet tuottavat valtavan määrän sosiaalisia kustannuksia ja yksilötason inhimillistä hätää, minkä yritysjohto jättää kylmästi huomioimatta. Alistuessaan tähän yritysjohto on itse asiassa ulkoistanut itsensä yrityksestä ja yhteiskunnan moraalista viitekehystä, johon ovat kuuluneet sellaiset käsitteet, kuin kohtuullisuus, oikeudenmukaisuus ja vastuun ottaminen lähimmäisistä. Sosiaalinen yritys voidaan nähdä yhteiskuntavastuun edelläkävijänä, jossa kannetaan vastuuta henkilöstöstä sen sijaan, että pyrittäisiin lisäämään voittoa henkilöstön kustannuksella. Sosiaalinen yritys noudattaa yhteiskunnan moraalikäsitystä

ja kunnioittaa ihmisarvoa. Tällaiselle uudelle yhteiskuntavastuulle on tilausta ja tarvetta. Sosiaalinen yritys on kyllin hyvä yritys ja se on olemassa yhteiskunnan jäseniä varten eikä päinvastoin kuten usein asia näyttää olevan. Kun yrityksessä noudatettavat arvot ovat kohdallaan, tuntee henkilöstökin itsensä arvokkaaksi ja sitoutuu paremmin yrityksen päämääriin. Luovuus voi puhjeta kukkaan ihan uudella tavalla ja tuoda odottamatonta menestystäkin markkinoilla. Vaikka näin ei kävisikään, on suoraselkäisyys ja moraalinen ryhti arvo sinänsä. Henkilöstö voi kokea aidosti olevansa samassa veneessä ja kantaa vastuunsa loppuun asti. Ääritapauksessa voi lopputuloksena olla rehellinen konkurssi, jossa kaadutaan kaikki yhdessä ihmisarvo säilyttäen ja uhrataankin itse yritys markkinoiden alttarilla sen sijaan, että uhrattaisiin ja syrjäytettäisiin yksittäisiä ihmisiä, joista tulee välinpatoajia. Tämänkaltaisen yhteisen konkurssikokemus olisi keskinäistä yhteyttä ja vastuuta lisäävä, eikä se jätä haavoitettuja yksin taistelukentälle riutumaan. Toden totta se saattaisi jopa koitua siunaukseksi. Tällaisessa yrityksessä haluaisin itekin olla töissä – se tuntuisi jopa kunnia-asialta !

UUSIOTUULIA JATKUU...

kuten tietokoneen näppäimistön kirjaimista tehtyjä jääkaappimagneetteja tai auton turvavöistä työstettyjä solmioita. Yrityksessä työskentelevä Riika Salo sanoo: "Paras idea on yksinkertainen idea." Yrityksen ensimmäinen käyttömateriaali oli auton sisäkumi, ja on yhä. Traktorin takapyörän kumista tehdään kokonaisia tuotesarjoja: lompakoita, salkkuja, käsi- ja olkalaukkuja. Selkeä linja ja yksinkertainen ote ei kuitenkaan tarkoita sitä, että tuotteiden valmistus olisi helppoa tai ylen halpaa; autonrengaskassissa on yhteensä 27 eri työvaihetta. Petäjävedelle on keskittynyt Secco-tuotteiden suunnittelu, kokoonpano ja pakkaus. Tuotteiden osasten tekeminen on paljolti siirretty alihankkijoille, myös Keski-Eurooppaan. Yhtiö peräänkuuluttaa tekijöitä Suomesta, joten tässä mielessä yhteistyö esimerkiksi TST:n kaltaisten toimijoiden kanssa olisi ajateltavissa oleva ja kehittämisen arvoinen mahdollisuus.

Edllinen sivu, äärimmäisenä vasemmalta: PCBeasts - vanhoista piirilevyistä leikatut liskomoduulit jakavat tilaa vihreässä kodissa.

SOSIAALINEN YRITYS KESY –projekti

Onko siinä järkeä?

Mitä se merkitsee käytännössä pitkäaikaistyöttömälle?

Mitä ongelmia siihen liittyy?

Mitä hyötyä siitä on minulle tai TST:lle?

Tule kuulemaan ja kyselemään

KESKUSTELU- JA INFORMAATIOTILAISUUTEEN

TO 22.9.2005 KLO 13 – 15

torstaipalaverihuoneeseen

Sepänkatu 5,C –rappu

TERVETULOA !

KESÄTAPAHTUMIEN TULVAA

Teksti: Harri Laaksonen, kuvat Minna Leka

Toistasataa ihmistä oli kokoontunut Ruissaloon TST:n perinteiseen liikuntatapahtumaan kesäkuun toisella viikolla muutamaa viikkoa ennen rockväen saapumista samalle hiekkarannalle ja nurmelle kuuntelemaan musiikkia.

TST:n tapahtumassa syötiin, liikuttiin ja pantiin aivosolut toimimaan, eli tehtiin lähes kaikkea sitä, mitä auringonpaisteessa kannattaa kesällä vielä tehdä ennen kuin kuumuus kiehuu yli. Aktiviteettien käynnistämistä edisti se, että mukana oli mm. raumalaisia ja raisiolaisia työttömiä vieraina.

Lentopallopystin kahmaisivat isäntäkaupungin työttömät kaiketi siksi, että olivat vahvistetut muiden kaupunkien edustajilla, eli esiintyivät sekajoukkueena. Tärkeintä tässäkin oli jalo kilpa ja etenkin se, että työttömät voittivat. Saappaanheiton, mölkyn, puujalkakävelyn ja muun huippu-urheilun taitajat antoivat parastaan, joskin maailmanennätykset jäivät mittaamisen

suurpiirteisyyden ja joltisenkin raskaan radan aiheuttaman ohimenevän heikkoukseen takia saavuttamatta. On myös melko todennäköistä, että saappaan heittokaaret jäivät alle 70 metriin siksi, että kumivälinettä ei oltu suunniteltu aerodynaamiseksi.

Luontopolun yhteyteen oli suunniteltu metsäaiheinen tietokisa, ja koska meri oli tavattoman lähellä, TST:n tapahtumaan oli sisällytetty myös venematkoja Anna Duunilla.

Kesä aurinkoiselta rannalta siirtyi takaisin kaupunkiin heinäkuun alussa, kun TST:n tapahtumaryhmä järjesti pihatapahtuman "Kesä kaupungissa". Yhdistyksen keittiön valmistama ruoka esitti tässäkin työttömien tapahtumassa merkittävän

*TST ry:n puheenjohtaja Lasse Räsänen saappaanheiton tyylinäyte. Kisan voittaja Timo Hirvikangas myhäälee aurinkolaseis-
saan kolmantena oikealta:*

Simo Salmela esitti merihenkisiä lauluja "Saariston ja meren viljaa" -tapahtumassa elokuussa.

TAPAHTUMAT JATKUU...

ja maukkaan osansa. Kasvialheisen tietokilpailun ja yhdysanaleikin jälkeen viihteelliseksi jälkiruoaksi runsaalle yleisölle tarjottiin kahta jätessäkiin pukeutunutta miestä. Säkät olivat tarpeelliset, sillä herrojen tehtävänä oli syöttää lusikalla toisilleen jäätelöä silmät sidottuina.

Kolmas tapahtuma keskittyi meren ja saariston antimisiin ja meriaiheiseen musiikkiin elokuussa. Mukana oli elävää musiikkia äänin, kitaroin ja hanurein. Samassa yhteydessä luomutori palveli asiakkaitaan. Tämäkin tapahtuma veti väkeä aurinkoisten kelien siivittämänä.

Seuraava TST:n tapahtumapäivä on jo 7.9. jolloin toimintakeskuksen pihalle kokoonnutaan metsän antimien, eli sienien ja marjojen merkeissä.

tärppi 3/2005

13

REUNAMERKINTÖJÄ VARAUSKIRJASTA

Anna Duuni herättää myönteistä hilpeyttä nimellään. Ohi lipuvat veneilijät tähystelevät mielellään veneiden nimiä ja tutkailevat veneen tyyppiä...olen usein nähnyt "Anna Duuni"-nimen positiivisen vaikutuksen; ihmisten suupieliin ilmestyy hymyväre ja osoitellaan nimikylttiä kavereille. Ilmiö antaa ryhdikkään ja luovan kuvan yhdistyksestä ja jäsenistä. Nyt kun veneilykausi alkaa olla lopuillaan ja lehden aiheena on "myönteinen aktiivisuus" niin omalta osaltani olen tyytyväinen perittyäni Pirjolta mahdollisuuden pitää veneen varauskirjaa muiden infolaisten ja Olavin tuella. Veneilykausi on todella mukavaa aikaa ja vaatii pitkämielisyyttä kaikilta veneen hyväksi työskenteleviltä ja myös kanssamatkustajilta, sillä ilmojen, matkojen ja matkustajamäärien vaihdellessa olot voivat olla joskus hyvinkin tukalat. Kiitän erittäin paljon kaikkia Anna Duunin matkoille osallistuneita, vetäjiä, kansimiehiä, emäntiä, keittiön henkilökuntaa ja kapteeneita hyvästä yhteistyöstä ja kuluneesta sesongista. Kapteeni Seppo Ruuhilahden pitämä ensimmäinen veneilyn peruskurssi toukokuun lopussa oli kaikin puolin kattava kun ajattelee että itse en ollut edes venettä kiinnittänyt laiturin aikaisemmin ja neljän päivän intensiivisellä kurssilla saimme perustavaa tietoa veneilyyn liittyvistä asioista ja saimme heti ensimmäisenä ajoharjoituspäivänä kapteenin valvonnassa ohjata venettä...kansimiehen tehtävät ovat mielestäni tervettä terapiaa TST ry:läisille.

Auli Jäntti

Juha Tolvanen paikkaa saappaan lentoon.

Kuoron harjoituksissa soi Aina Duuri.

Elämänkaari alkaa esiäitien ja -isien tarinoista kertoo elämänkaarikirjoittamisen uranuurtaja Pepi Reinikainen.

Minä ja naiseni (ja muutkin) eduskuntatalon portailla.

AKTIIVISENA SYKSYYN!

poimintoja TST:n kerho- ja kurssitarjonnasta

AINA DUURI

Ohjaaja: Irmeli Kurki. Rahoitus ViSiO. Onko tylsää? Ei tarvitse olla! Tule iloitsemaan, laulamaan ja nauramaan kanssamme! Aina Duuri kokoontuu taas 8.9. lähtien joka viikko torstaihuoneessa klo 14.00-15.30. IRMELI puh. 050-3758005

ANNA DUUNI - VENEKURSSIT

Ohjaaja: Seppo Ruuhilahti. Pimeänavigointiharjoitus 7. ja 8. 9. klo 21 lähtien Anna Duunin miehistölle. Miehistölle myös ajoharjoitukset 19.9 ja 16.9. klo 12-16. Veneilyn jatkokurssi I peruskurssin suorittaneille 3.-5. 10. klo 10-16. Kurssilla käsitellään mm. suuntimista navigointilaitteiden käyttöä ja eksymätaulukon laatimista.

EDUNVALVONTA

Toiminnasta vastaavat: Sakari Ruuskanen, Antti Viitanen ja Mauri Heino. Edunvalvontatiimi järjestää tapahtuman parillisina viikkoina perjantaisin klo 12. Alustajina kansanedustaja, kaupungin virkamies, yliopiston tutkija, ammattiliiton toimitsija ym. Keväisin käydään eduskunnassa kertomassa työttömien tilanteesta.

ELÄMÄNKAARIKIRJOITTAMISEN KURSSI

Haluatko saada elämäsi kaaren tallennettua kansien väliin - omin sanoin ja kuvin? Tule mukaan Tietotuvassa, Sepänkatu 5 A pidettävälle kurssille! Ensimmäinen kokoontuminen keskiviikkona 14.9. klo 15.30, jolloin sovitaan syksyn aikataulu. Jatkamme siitä, mihin alan uranuurtaja, kirjailija Pepi Reinikainen meitä keväällä innosti. Kurssi on ilmainen, mutta matkan varrella saattaa syntyä jonkin verran kopiointi/painatus-kustannuksia. Vetäjänä Pirjo Lehtonen, gsm 040-817 8238. Ilmoittaudu Infoon!

ENGLANNIN JA RUOTSIN KIELEN KESKUSTELUKERHOT

Ohjaaja: Bertel Abrahamsson. Rahoitus TSL. Ruotsin ja englannin keskustelukerhoissa pyritään rohkaisemaan osallistujia muodostamaan helppoja vieraskielisiä lauseita sekä totuttamaan heitä kielten kuunteluun. Lukuharjoituksia ja vapaamuotoista keskustelua eri aihepiireistä. Torstaisin klo 12-13 englanti ja 13-14 ruotsi, A-kerhuhuone. Alkaen 22. syyskuuta.

KESKUSTELUKERHO

Toiminnasta vastaavat: Juha Tolvanen ja Seppo Blomqvist. Keskustelukerho käsittelee ajankohtaisia teemoja työttömien näkökulmasta ja pyrkii toteuttamaan jäsenistön toiveita vierailijoiden suhteen. Toivomme asiantuntijavierailijoiden tuovan ratkaisuja jäsenistön ongelmatilanteisiin. Syksyllä 2005 mahdollisesti vierailija TE-keskuksesta. Seuraa ilmoitustaulua!

KULTTUURIMATKAILUKERHO suunnitteilla! jos kiinnostuit, ilmoittaudu infoon!

KIRJASIEPOT

Ohjaaja: Mari Vaalto. *“Riippuu luonteesta, millä voimalla rautainen arki puristaa kutakin ihmistä. Työmyyrän lahjoilla varustetut henkilöt eivät sen hankaavaa iestä juuri huomaakaan. Suurin osa kunnan kansalaisista alistuu hyörimään arjen polkumyllyssä välttämättömyyden pakosta. Kun lisäksi uneksijoille ja kapinoitsijoillekin löytyy näissä asioissa laki, maailma menee hiljaa menojaan.”* –Mauri Sariola: Susikosken elämän kevät. Kirjoista elämänvoimaa! Kirjallisuus johdattaa Kirjasiepot viikkokokouksiin keskusteluihin. Kirjasiepot kokoontuvat keskiviikkoisin klo 13-14.30 kabinetissa. Alkaen 21. syyskuuta.

KÄSITYÖKERHO

Etsimme vetäjää. Ideoita kurssien aiheiksi sekä vetäjiksi otetaan mielellään vastaan. Keväällä kokoonnuttiin tiistaisin klo 10-14. Samaa kokousaikaa noudatetaan ehkä myös syksyllä. Jos et ehdi kymmeneksi, tule sitten myöhemmin. Tiedustelut Henriikka Hyry, Info.

LIIKUNTAA

Liikunnasta vastaavat: Seppo Blomqvist ja Tommi Harju. Kerro rohkeasti omat toiveesi uusiksi lajeiksi! Kristiina Merenmies ohjaa jumppaa kaksi kertaa viikossa. Seuraa ilmoitustaulua! Ma keilailu klo 13-15, ti sulkapallo klo 14-16 (Härkämäki), ke lentopallo klo 14-15.30 (Härkämäki) ja salibandy klo 11.40-13 (Läänin virastotalo), to pöytätennis klo 11-15, pe sulkapallo klo 14-16 (Härkämäki). Myös naiset rohkeasti mukaan liikunnan maailmaan!

PUUTYÖKERHO

Ohjaaja: P.J. Huhtanen. Puutyökerhossa voit rakennella kaikkea pientä kotiin; keittiöön tai koristeeksi. Työvälineet verstaalla. Koneiden käyttöön ohjataan. Materiaalina puu. Alkaa jälleen syksyllä, mikäli osanottajia riittää.

RADIORYHMÄ

Ohjaaja: Timo Hirvikangas. Radioryhmä suunnittelee ja toteuttaa radio-ohjelmia; tiedotteita, haastatteluja ja kuunnelmia. Työn tulokset ovat kuultavissa keskiviikkoisin ja torstaisin klo 12.15 Radio Robin Hoodin taajudella 91,5 Mhz ohjelmassa ”Työttömän ääni”. Radioryhmä kokoontuu maanantaisin klo 12, B-rapun kerhohuoneessa. Alkaen 29.8. Rohkeasti mukaan – tekemällä oppii!

UJOT JA ROHKEAT – LUOVAN ILMAISUTAIDON KURSSI

Ohjaaja: Eve Hirvikangas. Rahoitus KSL. Tule omana itsenäsi ja juuri sellaisena kuin olet kehittämään luovaa ilmaisukykyä. Saat ystäviä, itsevarmuutta ja luottamusta elämääsi. Kokoonnumme joka perjantai Tutolassa klo 12-14.15 alkaen 2. syyskuuta.

Seuraa ilmoitustaulua, TST:n sivuja www.tstry.com, viikkotiedotteita, Turun Sanomien Treffi -liitettä, radiotiedotteita ja kuuntele ”Työttömän ääni” Radio Robin Hoodista. Näin saat aina ajantasaiset tiedot!

Käsityökerhossa taidot ja tekniikat karttuvat.

Puutyökerhos saa tehr yht sun toist enemä tai vähemä tarpelist krimssu ja kramssu.

Ujojen ja rohkeiden ohjelmanumero on pihatapahtumien taattu vetonaula.

TST kulttuurin kuluttajana ja tuottajana

KULTTUURIKESÄ MONELLA AREENALLA

Teksti: Anne Tyni, *Minna Leka ja **Pirjo Lehtonen, kuvat: Anne Tyni

TST:läiset osoittivat aktiivista taideharrastusta kuluneena kesänä näyttämön kummallakin puolella. Omaa kulttuurituotantoa edustivat pihatapahtumat, taidenäyttelyt ja -kurssit sekä näyttelemisen avustajana mittavassa Lentävä Hollantilainen -produktiossa, josta lehdessämme toisaalla. Kulttuuriharrastuksesta todistivat myös kiehtovat taidenäyttely-, kesäteatteri- ja puutarharetket sekä venematkat Anna Duunilla saariston kulttuurikohteisiin.*

TST:läisten omasta kesän kulttuuriannista saatiin nauttia kesätapahtumissa, joita oli kaikkiaan neljä. Ujot ja rohkeat esittivät rohkeasti sketsejä ja muita hupailuja, Simo Salmela lauloi merihenkiä lauluja omalla kitar- ja Lauri Räsäsen hanurisaestyksellä ja yhteislaulu raikasi Sadun ja Minnan johdolla. Teuvo Virtanen säesti viimeainittua huuliharpulla. Ohjelmaa oli monenlaista, asiasta ja asian vierestä. Taiteen harrastajat purjehtivat Jukka Suomisen ohjaamalla akvarellikurssilla Vepsään ja jo valmista taidetta nähtiin toimintakeskuksessa. Välttämättä ei siis tarvinnut mennä merta edemmäksi kalaan, vaikka ulkopuolista tarjontaa olikin monenlaista.

TAIDETTA SEPÄNKADULLA

Kansakoulun opettaja oli pitänyt puhuttelun 7-vuotiaalle Maaret Saarikoskelle sanoen, että työstä tulee taiteilija. Maaret oli kysynyt äidiltään, mikä on taiteilija ja saanut tylyn vastauksen: se on nälkätaiteilija. Nyt hän on omien sanojensa mukaan maalailnut lyhyesti tai leveästi, ensimmäinen työ valmistui 40 vuotta sitten.

Näyttely "Kevät pukkaa silmua" koostui lähes 40:stä akvarellista ja öljyväriyöstä, jotka Maaret on tehnyt vuosina 1976-2000. Suuri osa näytteille asetetuista töistä oli maisemia ja asetelmia. Osan töistä hän on tehnyt ilman ohjausta, osan taidekurseilla ja jopa ilman inspiraatiota. "Duuni kuin duuni, se

on tehtävä", hän sanoo. Nykyisin hän on alkanut kehystää itse taulunsa ja miettikin näyttelyn avajaisissa tuleeko siitä hänelle uusi ammatti. Aineista hänestä kyllä löytyy.

Sepänkadun ruokalassa on näytteillä Annikki Leinosen valokuvia "ilta-auringon monet kasvot". Annikki on onnistunut ikuistamaan auringon hiipumisen mailleentunturin taakse järven veden pinnan hehkuessa monissa eri väriskaaloissa loistavasti. Kuvat ovat esillä ruokalassa toistaiseksi.

KEVYESTI KESÄTEATTERISSA

Kesäteatterikausi alkoi Linnateatterin kolmen miehen hulluttoman hausalla kuvaelmalla iso kirja kannesta kanteen alle kahden tunnin. "Mielelön raamatun historia" kuvaa sukupuut, sananlaskut, sää-tiedotukset ja suurmiehet juoneltaan lähes totuudenmukaisella tavalla. UT:n päähenkilöitä oli tosin kolme, koska kukaan ei halunnut menettää päätään Johannes Kastajana! VT:n vedenpaisumuskohtaus esitettiin ylimääräisenä taivaan taholta, mutta sekään ei pilannut katsojien nautintoa ja loputonta naurua.

Jo-jo-teatteri esitti Maiju Lassilan kirjoittaman "Naistenhurmaajan" valitettavasti Urheilupuiston kuulutusten häiritsemänä. Jaakko Kuusen ohjaus oli onnistunut kuvaus pieneen kylään saapuvasta keikkatyömiehestä, joka laittaa kaikkien naisten päät pyörälle ja saa siten miehet hulluuden partaalle. Naistenhurmaaja Heikki Kustila

onnistui taas kerran roolisuorituksessaan yli odotusten ja päätti näytelmän salaperäisellä hymyllään ja valloittavalla silmäniskulla. Katselija jäi vähän tuumimaan kestäköö juoruilija Matleenan äänijänteet koko kesän, sen verran voimakkaasti hän toi tuumailunsa julki. Jäämme odottamaan innolla syksyn uutta ensi-iltaa.

Samanlaista viekoittelevaa värinää oli ilmassa Laajoen kesäteatterissa esitetyssä laulunäytelmässä "Suutarin tyttären pihalla". Se pohjautuu Toivo Kärjen musiikkiin ja Reino Helismaan iki-ihaniin sanoituksiin. Mynämäkeläiset harrastajateatterilaiset onnistuivat Jarmo Kosken ohjauksella luomaan hauskan tunnelman kesäteatterimaiseen tapaan. Loppuhuipennukseksi yleisö sai yhtyä tunnussäveleen: ... narahtaa porraspuu...

taivaalla täysikuu ... suutarin tyttären aitasta kuuluu kuiskausta hiljaa.
MONENLAISIA TÄHTIÄ

Kesäkuun puolivälissä oletettiin alppiruusujen kukkivan parhaimmillaan Yltöisten arboretumissa Piikkiössä, mutta kylmä toukokuu teki tepposet ja kukinta oli vasta alkamassa. Se ei retkeä kuitenkaan pilannut ja vastapainoksi tutustuttiin tähtitieteen salaisuuksiin Tuorlan observatoriossa astrologi Rami Rekolan johdolla. Ryhmä oli haltioissaan näkemästään ja kuullemastaan. Loppuviimeeksi käväistiin puutarhamuseossa ja tutustuttiin aurinkoisessa säässä Tuorlan maatalousoppilaitoksen miljööseen.

Toisenlaisesta kulttuurista nautittiin kahdella erillisellä vene-matkalla Seilin saarelle Anna Duunilla. Matkalla Antti Viitanen kertoi saaren välillä synkästäkin historiasta sairaalasaarena. Vierailu Saaristomeren tutkimuslaitokseen valotti saaren nykytilaa ja siellä tehtävää tutkimustyötä. Seilin ainutlaatuista luontoa saattoi ihaila merkityllä reitillä ja opastetaulut valaisivat myös muuta historiaa. Loppuhuipentumana tutustuttiin Seilin lähes kolmesataa vuotta vanhaan kirkkoon ja hautausmaahan.

Reipastempoisesta musiikista saatiin nauttia elokuussa Paraisten Pelimannipäivillä. Tammiluodon viinitilalla oli Vissinki meininki, kun Kaustisten kansanmusiikkijuhlien vuoden yhtye 2004 pääsi vauhtiin esittäen mm. Leena Lehtolaisen sanoihin pohjautuvia sävellyksiä. Yleisöä eivät jättäneet kylmäksi myöskään Virmon, Nilsbyn, Korppoon ja Taalintehtaan pelimanniyhtyeet. Onneksemme kansanmusiikkiperinne ei ole 1940-luvulla soittovimman saaneiden konkareiden varassa vaan yhä nuoremmat musikantit ovat saaneet inspiraationsa siitä. Musiikin kuuntelun lomassa saattoi nauttia tilan viinejä, kalaruokaa tai paistaa makkaraa pajutikun nokassa. Anna Duuni sai purjehtia ihanteellisessa säässä ja leppoisissa tunnelmissa.

KIERRÄTYSTAIDETTA HELSINGISSÄ**

Kansainvälisestäkin tunnettu suomalaistaiteilija Kaarina Kaikkonen tarjoaa häkellyttävän esimerkin siitä, mitä yksinkertaisesta, osittain kierrätysmateriaalista voi saada aikaan, kun työtä ohjaa vahva visio ja työtunteja säästämätön ponnistelu vision toteuttamiseksi. Helsingin taidehallin näyttelyssä esillä olleiden teosten keskeisiä elementtejä olivat miesten pikkutakit, paidat ja solmiot, naisten kengät, puu, kahvipussit ja wc-paperi. Yhdessä teoksessa eri puolilta Suomea koottuja käytettyjä pikkutakkeja oli 3200 - toisessa vain yksi, puukehikkoon tiukasti rajattuna.

Kummankin työn äärellä ajatus sai siivet. Siksihän sinne matkustettiin, ajatuksia siivittämään. Taiteelle ja elämän ilmiöille yleensäkin uteliaita TST-läisiä oli Helsingin Taidehalliin suuntauneella elokuisella matkalla tällä kertaa vain kourallinen, mutta toivottavasti mukana olleiden ajatukset omalta osaltaan

Komeaviiksinen Rami Rekola (takana keskellä) esitteli Tuorlan observatoriota TST:läisille

Otteita hollantilaisen merimiehen päiväkirjasta

Turussa 3. - 14. 8. 2005

Päiväkirjamerkinnot: Juha Tolvanen, kuvat: Seilo Ristimäki

03.08 (Ke) Ensimmäinen harjoitus: Ohjaaja Erik Söderbolm käy lyhyesti läpi tulevaa. Ohjaajamme havainnollistaa mistä on kyse - hollantilaisen (Sigyn) miehistöstä. Tarkempi "roolinimityksemme" on Örkit - olemme haamuja. Roolissa on olennaista kumarainen, robottimainen liikesarja. Eteneimme käsikirjoituksen osoittamassa tahdissa. Hollantilaisten kippiari saapuu ja esittelee itsensä norjalaisten kapteeni Dalandille. "Örkit" tulevat esittäytymään omalta kotialukseltaan ja hetkeä myöhemmin työntävät esiin kärryn jossa on kalleuksia. Tämä on myös kosinta, jolla hollantilainen pyytää Dalandin tyärtä Sentaa puolisoikseen.

Ohjaaja pitää ryhmäämme, merimiehiä, hyvin intensiivisesti otteessaan! Näyttämö on melkoisen sekamelskan keskellä. Lavasteitten ja katsomoiden rakentaminen on vielä kesken. Paikalla pyörii melkoinen joukko eri ammattikuntien edustajia. Tänäpäin säiden haltija suosi meitä - aurinko paistoi kirkaalta taivaalta...merimiehillä ryhmähenki tiivistyy...

04.08 (To): Kertausta. Käymme läpi kotialuksen (Sigyn) yksityiskohtia sekä roolihaamomme "haamujen eli Örkkien" osuutta koko produktiossa. Olemme ns.esillä noin 20 minuuttia (mutta se on sitäkin olennaisempi osuus koko produktiota).

05.08 (Pe) Mukana jo rekvisiittaakin; mustia lippuja ja viikatteita. Vyörymme alas kotialuksemme rampilta kohti norjalaisia. Käymme kohtausta kerta toisensa jälkeen. Hollantilaisia merimiehiä tulee olla "loputtomasti".

06.08 (La) Hollantilaisten ryhmähenki vain tiivistyy! Tässä vaiheessa voin jo todeta että olen kiitollinen että TST ry:n kautta tarjoutui tilaisuus tarttua näin mittavaan produktioon! Harjoitteleminen kohtausta jossa hollantilaisten merimiesten (haamujen/Örkkien) kuuluu tulla. Huojumme verkalleen kotialukseltamme alas ramppia, jossa norjalaiset myös ovat.

08.08 (Ma): Kohtaus, jossa tuomme kotialukseltamme isoa kärryä, jossa on valtava arkku. Vesisade rydyttää harjoitusten etenemistä, mutta huumori kukkii - se on kantava voimavara vaativissa olosuhteissa. Tänäpäin saamme myös örkkimaskit kasvoillemme, jotka luovat "haamumaisen tunnelman"!

Richard Wagner (1813-1883); Lentävä Hollantilainen: Näyttämönä fregatti Suomen Joutsen & kolmimastoparkki Sigyn. Kokemuksia hollantilaisen merisotilaan roolista.

09.08 (Ti): Toinen näytös; I ja II kohtaus. Läsnä on lähes koko Oopperan tiimi. Kohtaukseen kuuluu osio, jossa hollantilaisen merimiehet saapuvat. Kylän väki on valmistellut kihlausta joka ei toteudukaan...saavumme "örkkimäinen liikehdintä koko ajan. Eteneimme valtaviin kankaiden taakse ja siirrämme kankaat pois...välillä olosuhteet (rajut ukkoskuurot) pakottavat keskeyttämään harjoitukset...mutta "ryhmähenki" on hyvä!

10.08 (Ke): Täydellä maskilla ja merimiesten puvustuksella. Pienen norjalaisen kylän väki juhlii oudon vieraan, Hollantilaisen, tuomia rikkauksia. Juhlien on määrä huipentua Dalandin tyttären ja hollantilaisen kapteenin kihlauksen julkistamiseen. Toiseen näytöksen, jota harjoitteleminen omissa ryhmissä intensiivisesti, kuuluu kohtaus jossa salaperäinen musta laivan näkymätön miehistö vyöryy maihin. Juhlakenttä muuttuu tuhon maisemaksi. Kylänväki pakenee kauhuissaan.

11.08 (To): Sadekuuroja. Käymme kolmannen näytöksen III ja IV kohtauksia ja kertaamme muita kohtauksia täydellä maskilla ja puvustuksella. Erik hämmästelee Sentan mielen muuttumista kihlajaisten suhteen. Menemme kankaiden taakse "salakuuntelemaan" näkymättöminä ja siirrämme kankaan sivuun, harjoitukset päättyvät klo 00.45.

13.08 (La): Toinen pääharjoitus. Yleisöä muutama sata ihmistä! Uusi elementti kohtaukseen "Tuhon maisema" ja "Turun maisema": Kannamme etujoukoissa valtavaa soittoa korkealla katsomoon nähden ja takanamme etenee loputtomalta näyttävä merimiesten haamujen virta. Alamme hiljalleen "nivoitua rooliimme". Olemme näin merimiesten kesken todenneet että, rooliimme on elänyt vaiherikasta aikaa. Viime hetken muutokset on koettu positiivisessa hengessä, alamme olla jokseenkin viimeistä hioutumista vaille valmiita Suureen Huipentumaan!

Se kauan odotettu ensiesitys on 17.08 klo 22.00-01.00. Kiihtäen TST ry:tä mahdollisuudesta kokea näin mittava produktio kotikaupungissa.! Aurajokisuussa on ollut elämyksellistä kokea näin mittavat puitteet ja olla mukana näyttelemässä monisatapäisessä joukossa. Tämä on ollut jotakin aivan ainutlaatuista.! p.s.Kiitokset Hollantilaiset Merimiehet!

VITSI HIKIPINKKOSTA BLONDISTA

Teksti: Harri Laaksonen

Taloustieteen ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille tehdään selväksi, että täystyöllisyyttä ei voi milloinkaan saavuttaa. Mikäli täystyöllisyys olisi kuitenkin saavutettavissa, se aiheuttaisi välittömästi palkkojen nousun ja sitä seuraisi hintojen kohoaminen, eli inflaatio, mikä taas toisi uudet palkkavaatimukset. Palkkojen nousun myötä yritystoiminta ei enää kannattaisi, mikä taas aiheuttaisi työttömyyttä. Täten työttömät toimivat puskureina, reservinä takaamassa talouskasvua; ilman heitä markkinatalous ei toimisi, inflaatio riistäytyisi käsistä. Tämä on otettu Suomessa tosissaan.

Euroalueella on säädelty yhtenäinen korko, joka säätelee investointeja ja taloudellista toimeliaisuutta, joten työttömät eivät ole ainoita käyttökelpoisia pelinappuloita suuressa pelissä, joka kattaa koko mantereen ja enemmänkin. Uusilla, työvoimakustannuksiltaan polkuhintailla EU-jäsenmailla on nyt loistava tilaisuus lyödä kansantaloutensa huippukuntoon, kun taas vanhat jäsenmaat ovat ”pakotetut” räppimään rakenneongelmiensa kanssa.

Euroopan keskeisten maiden holtittomuus julkisen velan ja budjettikurin suhteen ovat oivia esimerkkejä ongelmista, joita on lähes mahdotonta todellisuudessa hoitaa. Poliitikoilla ei ole lihaksia pysyä sovitussa, koska heillä on aina edessään uudet vaalit, joita ei kerta kaikkiaan tulla voittamaan puolustamalla tiukkaa talouspoliittista linjaa. Kansa tulee aina valitsemaan sen tahon valtaan, joka jakaa rahaa ja vähentää veroja. Onnistuminen on niin mahdotonta, että nyt aletaan jo eräissä maissa puhua yhtenäisvaluuttajärjestelmästä eroamisesta. Vanha valuutta halutaan takaisin, jotta sen voisi devalvoida.

Tämä ei tietenkään kosketa Suomea, koska Suomen kansa tulee äänestämään aina samat ajatukset valtaan. Puoluekartan voimasuhteissa ei ole tapahtunut mitään viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana; jatko on samanlainen, ja poliitikot tietävät sen. Siksi Suomessa esim. budjettikuri pitää ja valtionvelka hoidetaan EU:n rahaliiton kriteerien mukaisesti. Se on tietysti kunnioitettavaa, jos arvostetaan ensisijaista halua olla muiden silmissä esimerkillisiä ja parhaita; samalla tehdään äänestäjiin vaikutus hyvillä luottoluokituksilla ja sillä, että Suomen valtio saa lainaa kynnenmustuaisen verran halvemmalla kuin muut maat. Toisaalta EU-luokan isot, pahat pojat, kuten Ranska, Saksa ja Italia, tekevät mitä tahtovat, he jakelevat löysää rahaa äänestäjilleen, ja suunnittelevat jo seuraavaa siirtoa EU-kriteerien vesittämiseksi ratkaistakseen kotimaiset ikuisuusongelmansa - väliaikaisesti.

Pieni Suomi on toivoton reuna-alue, jonka vaikutusvalta kuuluisissa pöydissä, joissa asioista päätetään,

on yhtä painava kuin pulun kevein höyhen. Suomi-neito ei voi missään kokouksessa vaatia muita taipumaan tahtoonsa ilman ettei sille naureta. Kun pöydissä päätetään asioista, ne on jo pienemmässä piirissä sovittu, ja Suomen kaltaiset reunajäsenet saavat kuunteluoppilaina lopulta kiltisti hyväksyä sovitun.

Saksassa on kallista rationalisoida ja saneerata ihmisiä ulos yrityksistä. Suomessa ei ole, joten jos tehdas suljetaan, niin se suljetaan Suomessa, ei Saksassa. Luulisi tämän asian huolettavan kotimaisia poliitikkoja, jos heillä on vilpiton tahto ja halu hoitaa työllisyyttä. Mutta kiinnostuksen kohde lienee kuitenkin muualla: he haluavat olla Euroopan parhaita EU-luokallaan. Suomi-neidon mahaa nipistää ja suolia vääntää pitkäaikais-työttömyys, mutta neito yrittää näyttää loppuun asti suloisen hyvältä. Kansainvälisen politiikan karussa käytännössä se tarkoittaa sitä, että Suomi-neidot käyvät samaa luokkaa ikuisesti, tosin saavat kympejä todistukseensa, mutta tietämättä, mitä ihan oikeaa ja todellista todistuksellaan voisivat tehdä. Pyyhkimisen lisäksi.

Läheltä
palvellaan
paremmin

 Liedon Säästöpankki

Lieto | Loimaa | Naantali | Oripää | Paimio | Raisio | Turku | www.liedonsp.fi

TST:n ruokalassa keittiöapulaisena työskentelevä Janne Auranen osaa loihkia mielikuvittellisen upeita kakkuja, jotka kaunistavat muiden muassa ylioppilas- ja rippijuhlien kahvipöytiä.

T ä y t e k a k k - u p o h j a:

4 munaa
2 dl sokeria
1½ dl vehnä jauhoja
1½ dl perunajauhoja

TÄYTEKAKKU KERROS KERROKSELTA

Teksti ja valmistusohje: Janne Auranen, kuvat Minna Leka

Voitele ja korppujauhota n. 26 cm läpimitaltaan oleva kakkuvuoka. Vatkaa munat ja sokeri vaahdoksi. Lisää varovasti nostellen keskenään sekoitetut kuivat aineet. Paista 200 C uunissa 25-30 min. Anna jäähtyä.

Halkaise pohja kolmeen osaan. Kostutus: mehua, maitoa, makusiirappia ja vettä. Valitse kostutus täyteen makeuden mukaan. Mitä makeampi täyte, sitä happamampi kostuke.

Vauhtiraita: Hilloa tai marmeladia kostutuksen jälkeen, ennen täytettä. Sipaise mieleistäsi hilloa kakulle ennen varsinaista täytettä. Hillo EI ole kakun täyte, väittävät-pä suuret teolliset leipomot mitä tahansa!

Täyte: Sävellä ja sekoita surutta. Mahdollisuudet ovat rajattomat! Sekoita esim. paksuun vaniljakiisseliin pilkottuja hedelmiä tai maustamaton tuorejuusto (200g), pölysokeri (1½ dl) terästettynä kinuskikastikkeella, vahvalla kahvilla tai suklaarouheella tai tee raikas marjarahka itse kerätyistä marjoista.

Kuorrutus: esim. kermavaahto, tuorejuusto, tomusokeri marmeladi. Levitä valitsemasi kuorrutus kauttaaltaan kakulle.

Koristelu, reunat: pursota kermavaahdolla tai ripottele reunoille pähkinärouhetta tai kookoshiutaleita.

Kakun koristelussa voi käyttää vaikkapa kakkupaperia sabluunana. Tumman koristeen saa kaakaojauheella, vaalean vaikkapa tomusokerilla.

Koristelu, päällyys: Rakenna hedelmistä ja marjoista asetelma ja hyytelöi liivateella tai hyytelösokerilla (ohje paketissa) voit käyttää koristeluun myös tuoreita kukkia (orvokki, kehäkukka, neilikka, ruusu, auringonkukka, ruiskukka) Kauneushan on katsojan silmässä mutta yleisesti ottaen selkeys ja teema voittaa kyllä ylikoristelun.

Kyllä kunnan kakku on vaivan väärtti! T: kokeillen kondiittoriksi.

Pullaa

Jos on sulla jauhoja ja tahdot syödä pullaa pienen kakun leipoa tai pari käärerullaa

täytyy hiivaa hankkia ja taikinaan se liittää kun se paisuu puolella niin hiivamäärä riittää

taikina nyt uuniin laita saamaan kuumennusta pois se sieltä otettakoon ennen kuin on musta nyt voi piimää ryypätä ja maistaa paistostansa eipä makunautintoa ole vertaistansa.

P.S. leivänteko puolestaan on urakkana suuri ensinnäkin oltava on kunnan leipäjuuri.

Pentti Turta

EKOPAJAN ELINKAARI

Teksti: Pirjo Lehtonen, kuvat: Minna Leka

TST – Kestävän Kehityksen Yhdistys ry:n kolmivuotinen Ekopaja –projekti päättyi 31.7.2005. Sen osalta on loppuarvion aika. Yhdistyksen toiminta kuitenkin jatkuu ja Ekopajalta saadut kokemukset on tallennettu – ei vain muistoiksi vaan myös tulevien projektien hyödynnettäviksi.

Projektille asetettuja tavoitteita oli kaksi: työllistäminen ja pitkän aikavälin ekologisten toimintamallien etsiminen. TST-läinen osaaminen, valmius uuden oppimiseen ja ongelmien ratkaisukyky tuottivat tuloksia. Molemmat tavoitteet saavutettiin, ehkä vähän enemmänkin.

MONIPUOLINEN TYÖLLISTÄJÄ

Ekopaja osoittautui työllistäjänä monipuoliseksi. Tämän ei oikeastaan pitäisi olla yllätys, sillä tietoon – ei ennakoluuloihin – tukeutuvalla tarkastelijalle on selvää, että projektin pääasiallinen kohderyhmä, pitkäaikaistyöttömät, on sekin varsin moni-ilmeinen joukko.

Ekopaja tarjosi runsaasti nopeasti opittavia, konkreettisia työtehtäviä kuten esimerkiksi kierrätysmateriaalin purku ja lajittelu. Tekemistä riitti myös monille erityisosaajille, esimerkiksi kodinkoneiden korjaajille ja pienimuotoisten uusiutuotteiden valmistajille. Projektin suunnittelu-, johto- ja markkinointitehtävissä avautui haasteellinen kenttä näiden alojen ammattilaisille. Yhteensä Ekopaja työllisti lähes 200 pitkäaikaistyötöntä ja projektihenkilöstöön kuuluvaa.

Viimeinen projektipäällikkö Matti Lindgren ja tuotantopäällikkö Janne Nurmi.

Ekopajan tunnuslukuja vuodelta 2005

Esimerkkejä Ekopajan vuositasolla käsittelemistä materiaalmääristä:

- kokonaismäärä 450 tonnia
- kylmälaitteiden kuoria n. 78.000 kg
- CFC-yhdisteitä n. 100 kg
- metalliosia noin 200.000 kg
- kuvaputkilasia noin 54.000 kg

KÄYTÄNNÖSSÄ TOIMIVA MALLI

Ekopajan toiminta sellaisenaan oli malli kestävän kehityksen periaatteista syntyneestä työpaikasta. Tietoisuus työn ekologisesta mielekkyydestä oli tärkeä osa työntekijöiden työmotivaatiota. Turun alueen yrityksille ja asukkaille Ekopaja tarjosi konkreettisen mahdollisuuden toteuttaa käytännössä ekologista ajattelutapaa. Valtava määrä kotitalouksien SER-jätettä (= sähkö- ja elektroniikkaromua) päättyi luonnon saastuttamisen

sijasta hyötykäyttöön.

Ekopajan toimintaan kuului myös asiakkaiden neuvonta, niin tavaran vastaanottolanteissa kuin erityisinä tapahtumapäivinäkin. Kun neuvontaa annetaan käytöstä poistettuja pesukoneita, jääkaappeja, televisioita, pölynimureita, kahvinkeitinimiä ja muita kodin koneita pursuavassa hallissa, luulisi vastaanottokyvyn olevan herkimmillään.

Ekopaja-malli on helposti hyödynnettävissä muuallakin. Kysymys on vain siitä, millaiseen toimintaan taloudellisia ja muita voimavaroja halutaan osoittaa. Eri ammattien arvostusta mittamallaan tiedotusvälineissä aina silloin tällöin. Arvostuskriteereihin tässä yhteydessä sen kummemmin puuttumatta voi vain toivoa, että tulevat polvet osaavat arvostaa näitä (enimmäkseen) haalaripukuisia joukkoja, jotka niin täällä Turussa kuin muuallakin ovat kesyttäneet kotitalouksien freonipesiä ja muita ongelmaksi muuttuneita ostoksia luonnolle vaarattomiksi. Samalla on raivattu tietä uudentaloukselle ja uusille käytännöille.

TYÖNTEKIJÖIDEN ANTAMA PALAUTE

Kesäkuussa 2005 tehtiin pienimuotoinen kysely Ekopajan silloisten ja entisten työntekijöiden keskuudessa. Tilastolliseen otantaan valikoitui 111 työntekijää, joista 30,63% vastasi lähetettyyn kyselyyn. Kyselyn tulokset on esitelty Ekopajan loppuraportissa. Karkeana yhteenvedona – jota myös työntekijöiltä saatu välitön palaute tukee – voidaan todeta, että Ekopajaan työpaikkana oltiin tyytyväisiä. Niin työn mielekkyyden kuin työilmapiirikin arvioitiin varsin korkealle. Eniten toivomisen

varaa nähtiin koulutusmahdollisuuksissa, mikä projektijohdon näkökulmasta katsottuna oli yllättävä tulos. Koulutukseen ja työvalmiuksien parantamiseen kun on koko projektin ajan yritetty kiinnittää erityistä huomiota. Siinäpä miettimistä uusia projekteja suunniteltaessa. Yllätys ei sen sijaan ollut se, että vain hyvin harva vastanneista oli kyselyajankohtana uudessa työssä tai koulutuksessa. Tätä tosiseikkaa ruodittaessa on muistettava, että projektin toiminta-aikana Turun alueelta poistui satoja työpaikkoja pelkästään globalisaation seurauksena. Tehdyssä kyselyssä ei ollut mukana projektihenkilöstöön kuuluneita, mutta heidän työtilanteensa tiedetään olleen kyselyssä saatua palautetta valoisamman. Monille projektihenkilöstöön kuuluneille työ Ekopajalla on avannut konkreettisesti uusia mahdollisuuksia.

MUUTOKSESSA MUKANA

SER-kierrätys oli Ekopaja-projektin toiminta-aikana maanlaajuisesti muutoksen kourissa. 13.8.2005 voimaan astuneen tuottajavastuulain seuraukset kokonaisuudessaan nähdään myöhemmin. Tärpin numerossa 1/05 aiheesta on kerrottu laajemmin, mutta todettakoon tässäkin yhteydessä, että on ollut tärkeää olla muutoksessa mukana ja pyrkiä vaikuttamaan lopputulokseen. Ilman SEKYN (Suomen Kierrätyskeskusten Yhdistys ry:n) aktiivista toimintaa lain sisältö olisi sekä kulutta-

jien että Ekopajan kaltaisten työpaikkojen kannalta huonompi.

NÄKÖALOJA SILLALTA

Yksi projekti on onnistuneesti päättynyt. On sääli, että monille niistä, jotka ovat tuohon onnistumiseen panoksensa antaneet, Ekopaja ei ole voinut toimia sellaisena ”mahdollisuuksien siltana” kuin olisi ollut toivottavaa. Kiitettävästikin tehdyn ylitksen päässä on ollut vastassa vanha tuttu työttömyys. Toivottavasti heillekin on silti avautunut avarampia näköaloja, tullut uutta toivoa työnhakuun. Ilahduttavaa on, että joitakin matkassa mukana olleita Ekopaja-silta kuitenkin on kuljettanut uusiin ja myös uusia uria luoviin työtehtäviin. Hyvä niin. Jos hiukan surffailee netissä tai selailee sisustuksen ja muodin ammattilehtiä, huomaa että trendikkäällä tiellä tässä ollaan. Siinä missä insinöörit suunnittelevat uusiotuotantoon liittyviä teknisiä ratkaisuja, taiteilijat ja muodinluojat ovat tekemässä kierrätyksestä ”salonkikelpoista”. Puhutaan seuraavasta teollisesta vallankumouksesta ja suunnittelijan neljästä tärkeästä E:stä: eettisyys, ekonomisuus, ekologisuus ja esteettisyys. Uusien ekologisten tuotteiden ideakilpailuja järjestetään tuhkatihään. Pysytään menossa mukana! Ekopaja-projekti on osaltaan antanut pesurumpukaupalla kokemusta.

Ekopaja -projekti saa pakata reppunsa ja jättää Amiraalistonkadun, SER -vastaanotto sen sijaan jatkuu.

KULTAKUUME NIMELTÄ MIDAS

TST ry:n jäseniä on käynyt Tankavaarassa kullanhuuhton suomenmestaruuskisoissa monien vuosien aikana ja Lasse Räsäsellä on ollut valtaus Ivalojoella Möllerinkoskella. Jäseniä on ollut Tankavaarassa talkooleirillä. Kultavaltaustoiminnan idea syntyi lapissa elokuussa v. 2003 Möllerinkoskella talkooleirin jälkeen.

Ajatuksena oli saada yhdistykselle oma valtaus, jossa voisi harjoittaa kullanhuuhtontaa, Lapin matkailua, retkeilyä, vaellusta, erähenkistä toimintaa, kalastusta, saunomista, uimista yms. kohtuullisin kustannuksin. Varovaisen kustannusarvion mukaan koko vuoden valtausmaksulla katettaisiin vastaavanlainen Lapinmatka yhden viikonlopun mökkivuokralla.

Loppuvuodesta 2003 lähti tutkimusretkikunta Ivalonjoen kultamaille tekemään koevaskauksia ja selvittämään valittavan valtauksen soveltuvuutta yhdistyksen käyttöön. Kriteereiksi oli asetettu: autolla pääsy mahdollisimman lähelle, lyhyt kävelymatka, hyvät leirintämahdollisuudet, runsaan virtaavan veden läheisyys, mahdollisimman hyvä Lapin maasto ja hyvät edellytykset kullan löytymiselle.

TUUMASTA TOIMEEN

Kultavaltauspaikaksi valittiin Kutturantien pohjoispuolella Kyläjoen varrella oleva vanha kullanhuuhtontapaikka. Nimekseen valtaus sai MIDAS, kuningas Midasin mytologian mukaan. Kävelymatka parkkipaikalle on pari kilometriä, suht koht hyvää kulkureittiä.

Hallitus hyväksyi hankkeen. Sitten otettiin yhteys Kauppa- ja Teollisuusministeriöön, sekä Lapin metsähallitukseen. Saatiin valtausoikeus, jonka jälkeen perustettiin toiminnon johtoryhmä ja kaikki asiasta kiinnostuneet kokoontuivat kolmen viikon välein kevään 2004 aikana, myöhemmin noin kuukauden

välein. Toiminnan harjoittamiseksi oli tehtävä paljon päätöksiä ja hankintoja, sekä kerättävä varoja talkoilla. Hankittiin kiuas, lauteet, rännien tarvikkeet, pumppu ja letku yms. Tehtiin valtaukselle säännöt ja hyväksyttiin ne hallituksella. Suunniteltiin ja ideoitin tulevaa toimintaa, sekä tehtiin päätöksiä toiminnasta.

KULTAA VASKATAAN

Toukokuun alussa pihatapahtuman yhteydessä esiteltiin aikaansaannokset muille yhdistysläisille, sekä harjoiteltiin laitteiden käyttöä ja kokoamista. Sauna rakennettiin, ränni koottiin ja pumppu laitettiin käyttökuntoon. Vaskausta sai harjoitella laudasta tehdyn vesiatian ääressä. Toiminta sai julkisuutta.

Talkooryhmä kävi toukokuun lopulla valtauksella perustamassa leirin ja vei hankitut tavarat ja laitteet. Ivalosta noudettiin puutavara säilytyslaatikkoa varten. Lunta oli vielä paikka-paikoin maassa ja joet olivat ääriään myöden täynnä vettä. Retki oli raskas, mutta palkitseva. Heinäkuun talkooretella rakennettiin leiriä. Laavu ja teltat pystytettiin, sauna ja lauteet koottiin, rännit asennettiin, pumppu laitettiin käyttökuntoon, polttopuita koottiin ja Kyläjoen yli rakennettiin kävelysilta. Saunottiin - totta kai - ja harjoiteltiin kullanhuuhtontaa.

Retkiltä opittiin paljon; opastajaa tarvitaan kullanhuuhtonnassa ja lisää tietoa. Tarvitaan myös oikea ja sopivan kokoinen varustus sekä riittävä ja sopiva muonavarasto. MIDAS JATKUU...

RENTOUDU MELOEN

Me kurssilaiset kokoontuimme Uittamon Pitkäsalmessa, melontastadionin rannassa ja pääsimmekin aloittamaan hieman etuajassa aiotusta. Loppujen lopuksi meitä oli kolme, eli vähemmän kuin oli ilmoittautunut. Sää suosi melontaa, aurinko paistoi taivaalta, meri oli pläkä ja merivesi vaikutti lämpimältä. Kurssilaisten todettiin olevan hyvin ja oikein varustautuneita.

Oppaamme ja opettajamme Mikko Malmsted kertasi melonnan perusperiaatteet ja melontatekniikkaa. Kertasimme oikean melan käytön ja otteen siitä eli kaasukahvan käytön. Hän opasti, että kummankin käden on ojentauduttava vuoron perään rytmikkäästi. Tällöin syntyy pyörivä potkuriliike. Tavallisin virhe on, että melotaan kädet koukussa. Kokeilimme melontaa ensin rannassa. Käytössämme oli peruskajakki eli M 1, jota ei juuri saa kaatumaan. Kajakkiin on kuitenkin mentävä varovasti ja siitä on poistuttava yhtä varovasti. Aukkopeite on kiinnitettävä oikein ja kiinnitys on aloitettava takareunasta.

Aina kun lähdetään vesille, on muistettava pelastusliivien käyttö. Meloja tarvitsee kinaloista ja kaula-aukoista avaran ja lyhyen pelastusliivin. Opimme myös kallistamisen merkityksen. Kun kajakkia kallistaa oikealle, se lähtee kääntymään vasemmalle. Jos kajakki pyrkii tuulen takia kääntymään oikealle, sen saa kulkemaan suoraan kallistamalla sitä oikealle. Aukkopeitteen on oltava sellainen, että sen saa helposti kiskaistua irti.

Tätä varten sen etuosassa on kiskaisulenkki ja sen on jätävä näkyviin. Materiaalina käytetään yleensä nylonia, lähinnä koskimelojat käyttävät neonpropeenaa. Mikko Malmsted läpikävi jalkatuen merkityksen käyttämässämme peruskajakissa. Jalkatuen käytön yhteydessä saattaa ilmetä ongelmia, kuten jalkojen puutumista tuen etäisyyden ollessa virheellinen, tai jos jalat ovat väärissä jalkatuissa. Malmsted opetti myös oikean kajakkiin menon ja poistulon: 1. Laske kajakki veteen. 2. Pujahda takakannen kautta kajakkiin ja pidä kiinni laiturista.

Reitti kulki Melontastadionilta Hirvensalon sillalle ja toista puolta lähelle Lemunaukon reunaa. Meloimme lähellä rantoja, turvallisesti. Matkavauhti oli leppoisa eli tällä vauhdilla olisi ehtinyt 20 km päivässä. Lopetimme auringon helottaessa noin kahden tunnin melomisen jälkeen; kiitimme ohjaajaa.

Tässä olisi oiva, uusi harrastuksen paikka yhdistyksemme jäsenille. Saaristomeren Melojissa kannattaa olla jäsen, jos aikoo meloa enemmän: jäsenmaksulla saa käyttää kajakkeja vajan aukioloaikoina niin paljon kuin haluaa toukokuusta syyskuuhun ja samalla saa käyttöönsä parempaa ja laadukkaampaa kalustoa tarvitsematta ostaa omia välineitä. Lisätietoja saa Saaristomelojien kotisivuilta Melontaterveisin Mikko Urpo

Jokainen ottaa tarvitsemansa ja ottaa mukaansa sen, minkä jaksaa kantaa. Yksittäisiä ryhmiä kävi valtauksella kolme kappaletta kuluneen kesän aikana. Myöhemmin syksyllä valtauksella oli tuotantoleiri ja mukana oli mm. pönttöpartiolaisia linunpönttöineen kiinnittäen niitä puihin. Leiri oli onnistunut ja Lasse Räsänen toimi, vanhana konkarina, kullanhuuhtonnan salojen opettajan.

INNOSTUNUT OSANOTTO

Talkootoimintoihin osallistui 30 henkilöä tehden yhdessä 215 suoritetta. Kokouksiin osallistui 32 henkilöä, joiden suoritteet olivat yhteensä 267 kpl. Molemmat ylittävät reippaasti yhden henkilön henkilötyövuoden. Toimintarahaa kultavaltaajat saivat yhdistykseltä 500 € vuodelle 2004, omia varoja kerätiin n. 3400 €, jotka tuskin riittivät hankintoihin ja toimintaraha kattoi vain 2 / 3 kuluista mihin se oli tarkoitettu, kuitenkin varoja jäi jonkin verran seuraavalle vuodelle. Kaiken kaikkiaan yhdistyksen hallitus, työntekijät ja taloudenhoitaja ovat suh-

tautuneet erittäin myönteisesti hankkeeseen. Osallistuneiden innostus ja aktiivisuus on ollut hienoa ja toivottavasti se on antanut vastapainoa arkielämän harmauteen. Aimo

TOIMINNANJOHTAJAN PALSTA

OLAVI NUMMELA

MYÖNTEISESTI AKTIIVINEN

Työllisyystilanne on parantunut yleisesti. Kuitenkin hyvän kehityksen taustalta paljastuu ikävä tosiasia, että pitkäaikaistyöttömyys on lisääntynyt. Eli hyväkään yhteiskunnan tilastollinen kehitys ei koske kaikkia. Se luo jopa syvenevää kahtiajakoa.

Miettii usein, miten lehtemme teema voi todellisuudessa toteutua? Varsinkin sana myönteinen asettaa meille korkean vaatavuustason. Aktiivisuutta voi ilmetä hyvin monella tavalla. Kuitenkin myönteisyys on se, joka asettaa aktiivisuuden omalle tavoiteltavalle tasolle.

Vaikeaa se on silloin, kun on aktiivisesti lähettänyt sata työhakemusta ja saanut vastaanottaa sata kielteistä vastausta. Vaatii todella myönteisyyttä, että jaksaa lähettää seuraavat sata hakemusta. Samalla pitää hyväksyä sekin tosiasia, että tarvitaan pysähtymistä ja selvittämistä, mitä tavoiteltu ja tuleva työllistyminen vaatii. Se ammattiala, josta jää työttömäksi, tarjoaa tulevaisuudessa vähemmän työpaikkoja tai kyseessä olevan alan toiminta päättyy kokonaan.

KOULUN PENKKI VAATII PANOSTUSTA

Mitä haluaa tai voi tehdä tulevaisuudessa? Kun on saanut oman tavoitteen kirikkaaksi, selvitettäväksi tulee uuteen työhön tarvittava koulutus. Onko tarjolla työvoimapolitiista koulutusta? Vai pitääkö hakeutua muuhun koulutuspaikkaan, joka maksaa enemmän ja miten järjestää opiskeluajan talous.

Seuraavaksi haetaan myönteisen aktiivisesti koulutuspaikkaa. Sen saaminen ei ole itsestäänselvyys. Sieltäkin saattaa tulla kielteisiä päätöksiä. Jos ja kun sen saa, niin opiskelu vaatii pitkäjänteisyyttä ja sitoutumista jopa vuosiksi.

Opiskeluun liittyy usein käytännön työharjoittelu ja harjoittelupaikan löytäminen on opiskelijan tehtävä. Se vaatii myönteistä aktiivisuutta, että jaksaa ottaa yhteyttä useisiin kymmeniin työnantajiin ja vastaukset ovat pääsääntöisesti kielteisiä. Vaikka kyseessä olisi työnantajamaksuista vapaa työpanos. Samaan aikaa valitetaan julkisuudessa työvoimapulasta. Näitä ongelmia tulee esiin yhteydenotoissa yhdistykseemme.

Kun yhdistyksen jäsenoiminnan saralla näkee myönteisesti aktiivisia henkilöitä, on hyvä muistaa niitä työttömyyteen liittyviä jokapäiväisiä ongelmia. Niistä selviäminen vaatii todellista

kuva: Harri Laaksonen

MISSÄ TYÖTTÖMÄN TUPO

Valtiovalta laatii budjettia vuodelle 2006. On mielenkiintoista, mitä elementtejä työttömille suomalaisille siitä löytyy. Toivotaan työmarkkinatukeen tuntuva korotusta. Vuodelle 2005 se oli peräti 8 centtiä päivälle eli 1,72 euroa per kuukausi. Missähän Tupossa tällainen korotus menisi läpi? Lisäksi verotusta työttömyyden ajalta on muutettava. Nyt veroaste on kohonnut vuosittain. Onko työtön veroalen maksaja?

Työnhaku, varsinkin aktiivinen, vaatii matkustamista. Toivottavasti VR ottaa lippuhintojen alennuksen saajaksi myös työttömät. Alennus voi olla sama kuin eläkeläisillä.

Tämän myönteisesti aktiivisen pohdiskelun jälkeen toivotan kaikki jäsenet mukaan syksyn ja tulevan talvikauden toimintaan. Te luotte sen aktiivisuuden, joka on ollut tunnusomaista

YT-neuvottelut johtivatkin työstä työhön

SEISOKKI KILOMETRITEHTAALLA?

Muutosturvan voimaantulo 1. 7. 2005 tuo muutosta irtisanomistilanteisiin. Tavoitteena on, että irtisanotut siirtyvät suoraan työstä seuraavaan työpaikkaan. TST:n jäseniksi heistä siis ei ole, mikäli muutosturva tuottaa toivottua tulosta.

Työnhakijalla on nyt lakisääteisesti oikeus palkalliseen työllistymisvapaaseen irtisanomisaikana, henkilökohtaiseen työllistymisohjelmaan ja työllistymisohjelmallisään, mikä käytännössä tarkoittaa työttömyysturvan korotusta (rahaa siis- ei työnhakijan ponnistusten lisäämistä). Esimerkiksi, jos henkilö saa 200 euroa bruttona kuukaudessa, on korotettu työttömyysturva 70 % bruttopalkasta. Peruspäivärahaan sidottu työllisyysohjelmallisä tekee neljä euroa päivältä peruspäivärahan ollessa 23,24 euroa päivältä.

Työllistymisvapaa toteutetaan irtisanomisaikana palkallisina vapaapäivinä esimerkiksi työhakua varten. Vapaapäiviä on 5-20 riippuen työsuhteen pituudesta. Työsuhteen päätyttyä työnhakija on muiden työllistymisohjelmatoimenpiteiden lisäksi oikeutettu 20:n päivän ajan omatoimiseen työnhakuun työllistymisohjelmallisällä.

TYÖNANTAJALLEKIN VELVOITTEITA

Työnantajan velvoitteet koskevat raskaimmin ilmoittamis- ja tiedottamisvelvollisuutta. Työnantajan on kerrottava työntekijälle tämän oikeudesta työllistymisohjelmaan ja työllistymisohjelmallisään. Muutosturva tuo työnantajalle myös tehostetun neuvotteluvelvollisuuden työvoiman vähentämistilanteissa. Aina kun irtisanomisuuhka koskee vähintään kymmentä työntekijää on työnantajan toimitettava henkilöstön edustajille esitys työllistymistä edistäväksi toimintasuunnitelmaksi. Tällä halutaan tiivistää työnantajan, henkilöstön ja työvoimatoimiston välistä yhteistyötä.

Muutosturvasta osalliset

Aivan kaikki eivät pääse muutosturvasta nauttimaan; Etuudet koskevat aikaisintaan niitä työntekijöitä, jotka on irtisanottu **16. 2. 2005** tai sen jälkeen ja joille on tämän jälkeen laadittu työllistymisohjelmaa vastaava työnhakusuunnitelma - mikä edellyttää ilmoittautumista työnhakijaksi - ja jotka täyttävät seuraavat ehdot:

Vakituiset; Irtisanominen tai sen uhka on tullut taloudellisten tai tuotannollisista syistä ja henkilön työhistoria on vähintään kolme vuotta (sama tai eri työnantaja, lomautus, perhe-, opinto- ja vuorotteluvapaat mukaan lukien).

Määräaikaiset; Työsuhde samaan työnantajaan vähintään 36 kuukautta viimeisten 42 kuukauden aikana.

Lisäksi henkilöt, jotka irtisanoutuvat itse oltuaan vähintään 200 päivää yhtäjaksoisesti lomautettuna.

TYÖNHAKIJAN SITOUTUMINEN

Tuskinpa työnhakijalla olisi oikeuksia ilman velvollisuuksia. Niinpä uudistus edellyttää häneltä aktiivisuutta – ei pelkästään työn haussa, vaan työllistymisohjelmaan on myös ilmoituttava ripeästi, viimeistään 30 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä. Lisäksi on vastaanotettava tarjottua työtä ja koulutusta ja viiden kuukauden jälkeen tulee velvollisuus noudattaa työllistymisohjelmaa. Äkkiseltään velvollisuudet kuulostavat parannukseksi verhotulta vastikkeellisuudelta, mutta vielä mitä; Työntekijällä on oikeus myös jäädä muutosturvan ulkopuolelle menettämättä oikeuttaan työttömyyspäivärahaan!

Leikkimielistä TST -urheilua:

SALIBANDYOTTELU TST -TSEMPPI sekajoukkuein

pe 23.9. klo 13-14

**Virusmäentie 65
TPS:n salibandykenttä**

**Mukaan pelaamaan kaikki
naiset ja miehet,
jotka pidätte salibandyä!**

**Yhdistyksellä on pelivälineet
(mailat, paidat jne.)**

**Lisätietoja: Seppo Blomqvist
050 - 492 7410 tai Info**

TYÖTTÖMÄN KARIBIA XXIV

TURKU – TUKHOLMA – TURKU M/S AMORELLA

lähtö 18.10. klo 8.45, paluu 19.10. klo 7.35

Hyttiluokka B2P C4 henkeä/hytti	hinnat jäsenille				hinnat muille			
	A4	B4	B2P*	C4	A4	B4	C4	D4
1-hengen hytti	81,00	61,00	51,00	51,00	91,00	71,00	61,00	61,00
2-hengen hytti	40,00	30,00	25,00	25,00	50,00	40,00	35,00	35,00
3-hengen hytti	26,50	19,50		16,50	36,50	29,50		26,50
4-hengen hytti	19,50	14,50		12,00	29,50	24,50		22,00

Hinta sisältää: - laivaliput halutussa hyttiluokassa - buffet päivällisen juomineen (viini, olut, maito) 18.10. klo 16.00. Kansi 8 - meriaamiaisen 18.10. tai 19.10., lipun voi käyttää myös cafe-teriassa - kokoustila käytössämme 18.10. klo 10 – 14. - pullakahvit ja hedelmiä kokoustilassa
Ilmoittaudu 18.10.05 mennessä TST ry:n infoon, joko maksamalla risteilyn hinta tai 12 €. Loppumaksu 11.10. mennessä.

Raikkaat tuulet puhaltavat ruokalassa!

Ruokalan jäsenpalvelut uudistuvat 1.9. lähtien

Vatsa täyteen myös viikonloppuna!

Tilaa torstaihin klo 11.30 mennessä - saat annoksen perjantaina mukaasi ruokalan edullisilla normaalihinnoilla. Lisäksi juhlarouvas ja salaatti 3 € /kpl

Tuo vaikka anoppi syömään - nyt myös edulliset à la carte-annokset.

Teemme edullisesti tarjoilut myös perheesi juhliin.

Muistathan muutkin palvelumme! TST ry, ruokala, Sepänkatu 5; Klo 8-9.30 aamiaisen 1€, klo 11-14 lounas 2,50 €, keitot 1,70 €, noutopöytä 4 €, kylmäpöytä 2 €. Päivittäin myös kasvisvaihtoehto!

Sivuruokat: Jyrkkälä, Suikkilantie 8; Lauste, Pormestarinkatu 12; Pansio, Pernontie 16 ja Runosmäki, Piiparinpolku 13 (nuorisotaloilla).

